

Transferenssi ja vastatransferenssi

ja miten yleislääkäri pärjää niiden kanssa

Suomen yleislääkäreiden (GPF) kevätkoulutus Helsingissä 8.5.2024

Aki Rovasalo, LL, psykiatrian erikoislääkäri, psykoterapeutti, Balint-ryhmien ohjaaja

Ei taloudellisia eikä muitakaan häiritseviä sidonnaisuuksia tähän aiheeseen liittyen

TRANSFERENSSI

VASTATRANSFERENSSI

TÄYDENTÄVÄT TUNNEVASTEET

mutta millä ihmeellä näitä erottaa tavallisella vastaanotolla...?

Tunteita vastaan- otolla

lääkärin
henkilöhistoria

lääkärin
ammattillinen
tausta

organisaatio
n
tilanne
(esim.
suoritteiden
paine)

potilaan
henkilöhistoria

sairaus ja
sairastaminen

parantumisen toive

lääkärin idealisointi
vs. epäluulot

TYÖNOHJAUS

- ei ole psykoterapiaa
- ei korvaa psykoterapiaa
- oman ammatillisen työn pohdintaa
- vähitellen ammatillisen kasvun tukemista

PSYKOTERAPIA

- omien korvien välisen tilan perkaamista
- itsensä ymmärtämistä paremmin
- vaikeiden kokemusten jakamista turvallisesti



”The first and most easily obtained benefit is **to have a safe place** where you can talk about interpersonal aspects of your work with your patients. The group will be sympathetic and they will all have been in similar situations themselves. This is **a great relief** and usually means that when a dreaded patient turns up again he or she will seem less gruesome.”

John Salinsky (2009)

”Secondly, the Balint group encourages doctor to **see their patients as human beings** who have a life and relationships outside the consulting room. They become more interesting to listen to and easier to help.”

John Salinsky (2009)

”Thirdly, the group members may gradually reach a deeper level of **understanding** of their patients’ **feelings** and their own. ”

John Salinsky (2009)

Koska lääkärin identiteetti on ”terve”?

- kun hän pystyy tekemään työtä
- ja pystyy empatiaan
- ja pystyy suhtautumaan työhönsä luovasti, joskus leikkisästikin, pystyy kokeilemaan vaihtoehtoja, sietää ajoittaista epämääräisyyttä, pystyy kuuntelemaan työn herättämää kokemusmaailmaa ja jakamaan sitä muiden kanssa

Balint-
termejä

”Lääkäri lääkkeenä”

- hoitosuhteen merkitys
- (akuutinkin) hoitokohtaamisen merkitys
- pitkän hoitosuhteen merkitys
- vrt. ”hoivavaikutus”: kaikessa mukana, mutta miten annosteltuna
- osaammeko käyttää itseämme lääkkeenä?
opimmeko?

Balint-
termejä

”Collusion of anonymity”

- potilas kulkee organisaatiosta toiseen, specialistilta toiselle, eikä kukaan hahmota kokonaisuutta
- eikä kukaan ota kokonaisuudesta vastuuta
- onko tämä terveydenhuollon defenssi jonka avulla yritetään puolustaa omaa asemaa?

Balint-
termejä

”tyhmyyteen
rohkaiseminen”

- ”Go on, say it, you may be absolutely right and if you are not, we will probably still talk to you.”

Balint-
termejä

”keskinäinen sijoitusrahasto”

- = jaetut kokemukset ja luottamus potilaan ja lääkärin välillä pitkässä hoitosuhteessa
- analogia myös lääkäreiden kokemusten jakamiseen luottamuksellisesti Balint-ryhmässä

Balint-
termejä

”lääkärin apostolinen funktio”

- lääkäri olettaa potilaan käyttäytyvän lääkärin näkemyksen mukaisesti
- lääkäri ehkä jopa yrittää saada potilaan käyttäytymään niin
- biomedisiinan ilosanomaa (käyttäytymisohjeineen) tarjoillaan kehdestä hautaan

uusia
termejä

Mentalisaatio ja lääkärin työnohjaus

- pidetään ”mieli mielessä”
- kiinnitetään huomio oman ja toisen mielenliikkeisiin
- yritetään ymmärtää erehdyksiä
- pohditaan omaa kokemusta ulkoapäin ja toisen kokemusta sisältäpäin
- tuetaan turvallista ilmapiiriä vastaanotolla (kuten Balint-ryhmässä)

uusia
termejä

”pirulliset ongelmat”

- kompleksisia, vuorovaikutteisia, epälineaarisia, paradoksaalisia ongelmia joihin ei edes välttämättä ole yhtä ratkaisua
- on perehdyttävä kokonaisuuteen ja tyydyttävä riittävän hyvään lopputulokseen
- yleensä vaaditaan **yhteistoimintaa** ja tilanteen **kuuntelua**
- kuin himppusen psykosomaattiset potilaat yleislääkärin vastaanotolla...

Ammatillinen asenne

≈

**ei kadota yhteyttä
työn perustehtävään**

≠

**tunteeton
pakertaminen**

”Usein pelätään,
 että tunteet valtaavat kuin hyökyaalto,
 jos niille antaa tilaa.
 Pikemminkin päinvastoin.
 Jos tunteitaan koettaa väkisin
 poistaa tai kontrolloida,
 ne eivät häviä.”

— Elina Reenkola

Musical score for page 38. The top section includes staves for Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), and Bassoon (Fg.). The bottom section includes staves for Violin (Vl.) and Viola (Vla.). The score shows various musical notations including dynamics like *ff* and *pizz.*

Musical score for page 39. The top section includes staves for Flute (Fl.) and Oboe (Ob.). The middle section includes staves for Bassoon (Fg.), Violin (Vl.), and Viola (Vla.). The score shows various musical notations including dynamics like *pp*, *p*, and *arco*.

Herättääkö *pecha kucha* jonkin tunteen?

vastatransferensseja ilmassa

- miksi tämä menetelmä puhuttelee yleislääkäreitä?
- analogia perustyöhön ja mahdollisuus passiiviseen tarkkailuun, kun toinen joutuu olemaan aktiivinen?
- *danse macabre*: hauska katsoa miten kaveri selviää pakkotahtisesta suorittamisesta...?
- kiva yrittää selviytyä pakkotahtisesta suorittamisesta...

Saako *pecha kucha* -esityksessä olla hiljaista hetkeä?



Kiitos